

DOI: 10.31866/2616-7603.4.2.2021.249692

УДК 338.48-44:908

ТУРИСТИЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО: СУТНІСТЬ, МЕТОДИ, ЗНАЧЕННЯ

Ольга Любіцева^{1а}, Ірина Кочеткова^{2а}¹ Доктор географічних наук, професор; e-mail: loa13@ukr.net; ORCID: 0000-0002-8508-9395² Кандидат географічних наук; e-mail: kiv_univ@ukr.net; ORCID: 0000-0001-5342-7444^а Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, Україна

Анотація

Мета – розкрити наукову сутність туристичного краєзнавства та його роль у формуванні «образу території», у розробці туристичного продукту.

Методика дослідження сформована на основі збору та узагальнення інформації щодо теоретико-методичних засад краєзнавства в різних його аспектах і є синтезом сучасних вітчизняних та зарубіжних підходів до трактування сутності краєзнавства і його ролі в туристичній діяльності.

Наукова новизна полягає в авторському трактуванні сутності туристичного краєзнавства й узагальненні методів краєзнавчих досліджень, а практичне значення – у новому погляді на краєзнавчу інформацію як основу формування локального туристичного продукту, що є актуальним з огляду на регіоналізацію туристичної діяльності.

Висновки. На основі аналізу наукових підходів історії, географії, демографії, економіки, урбаністики й інших наук, у межах яких сформувався краєзнавчий напрям досліджень, запропоновано розглядати туристичне краєзнавство як прикладний напрям краєзнавчих досліджень, спрямований на формування «образу» локальної території задля зацікавлення туристів та екскурсантів.

Ключові слова: краєзнавство; туристичне краєзнавство; «образ локальної території»

Постановка проблеми

Ще не вщухли дискусії з приводу того, чи вважати краєзнавство науковим напрямом, чи то є аматорська діяльність зі збору та узагальнення різномірної інформації, що стосується незначної території – окремого населеного пункту або навіть його частини, урочищ, окремих природних чи історико-культурних об'єктів тощо і ґрунтується на зборі інформації, яку часто не можна перевірити та встановити її достовірність. З одного боку, саме неможливість повірити результат, застосувавши наукові методи оцінки, і ставить під сумнів науковість краєзнавства. З іншого – саме збір інформації про локальну (незначну за розмірами) територію потребує наукового опрацювання, узагальнення на основі методів сформованих

наук, які мають усталений науково-методичний апарат. Звідси таке різноманіття підходів до збору, оцінки й представлення краєзнавчої інформації, що представлено на сьогодні різними напрямками краєзнавства.

Краєзнавча інформація створює «образ» саме локальної території, привабливий для розвитку там туризму й екскурсійної діяльності на основі розробки відповідного туристичного продукту, який «експлуатує» цей позитивний образ. Це основа регіоналізації туризму. Тому актуальними є краєзнавчі дослідження в різних аспектах, а туристичне краєзнавство має узагальнювати цю інформацію та представляти її у формі екскурсійно-туристичного продукту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

З часів відродження Національної спілки краєзнавців (90-ті роки) активно досліджують теоретико-методологічні засади сучасного краєзнавства, що охоплюють як питання сутності краєзнавства загалом (Тронько, 1994; Реєнт, 2016; Обозний, 2004), так і осягнення змістовної сутності його напрямів, зокрема географічного краєзнавства (Шищенко, 2000; Жупанський & Круль, 1994; Костриця, 2009) та історичного краєзнавства (Кот, 2008; Уривалкін, 2006), як найбільш усталених. Теоретичні засади такого новітнього напрямку, як туристичне краєзнавство, заклав С. Попович (2015). До розробки цього напрямку також долучалися О. Любіцева (2017; Любіцева & Кот, 2014), В. Петранівський, М. Рутинський (2006).

139

Виклад основного матеріалу

Краєзнавство розглядають як комплексний науковий напрям зі збору, обробки, узагальнення та представлення певної інформації про окрему територію, незначну за розмірами. Цим воно подібне до країнознавства, яке є науковим комплексним напрямом з дослідження значних територій (від країни-держави до фізико-географічної країни). Тобто це два наукових синтетичних напрями з комплексного вивчення територій, тільки різних за розмірами, що й вирізняє їх науковий апарат і робить різними науками. До того ж краєзнавство ще розглядають як громадську діяльність зі збору, обробки, узагальнення та представлення певної інформації та її популяризації, як складову просвітництва (таблиця 1).

Більшість визначень краєзнавства акцентується на комплексності досліджень, результатом якої є синтез знань про локальну територію. Водночас не висвітленим лишається аспект територіальної самоідентифікації місцевого населення: самоусвідомлення місцевою громадою характеру свого зв'язку з територією проживання, її минулим, сьогоденням, майбутнім, яке передається через категорію «образ краю». Тому пропонують таке визначення краєзнавства, як науковий напрям з комплексного дослідження локальної території.

Об'єктом краєзнавства є територія, у загальному розумінні «край», як територія за масштабом менша території країни, тобто історико-географічний район чи історико-етнографічна область і менші таксономічні одиниці (область, район, ОТГ, населений пункт чи його частина). Поняття «край» можна визначити як

етногеографічне – усвідомлення місцевим населенням території, на якій воно проживає, як окремого природно-історичного утворення (з характерними рисами природи, історії та культури місцевого населення), що водночас має певні географічні межі. Отже, краєзнавство досліджує локальну (незначну за розмірами) територію, яку можна визначити як «край» (рідний край).

Таблиця 1

**Узагальнення підходів
до визначення сутності краєзнавства**

Визначення	Джерело
<i>Краєзнавство – синтетична наукова дисципліна з комплексного дослідження незначної території (села, міста, району або їхньої частини). Сутністю цього комплексного підходу є визначення особливостей розвитку людини, людської спільноти в конкретних природних умовах даної локальної території протягом певного часу.</i>	(Любіцева & Кот, 2014)
<i>Краєзнавство – це комплекс наукових дисциплін, різних за змістом та методами дослідження, які у своїй сукупності ведуть до наукового і всебічного пізнання краю.</i>	(Уривалкін, 2006)
<i>Краєзнавство – діяльність науковців та аматорів з місцевого населення з вивчення природи, населення, його розселення, особливостей культури, господарювання тощо, збирання артефактів культури і поширення отриманих знань. З цієї точки зору краєзнавчі дослідження мають виключно науково-популярне спрямування і полягають у зборі, обробці, представленні певним чином узагальненої інформації, що має довідковий характер, спрямований на освітянську та просвітницьку діяльність, а сенсом краєзнавства є поширення знань про особливості природи (геологічна будова та корисні копалини, клімат та особливості погодних умов, водні ресурси, рослинний і тваринний світ, пам'ятки природи та рідкісні природні об'єкти і явища, екологічний стан) та життя населення (демографічні ознаки населення, історія заселення краю, мова, традиційна матеріальна та духовна культура, вірування, особливості господарювання, історичні події та постаті, життя і діяльність яких пов'язані з досліджуваною територією) на певній, незначній за площею, території.</i>	(Любіцева, 2017)
<i>Краєзнавство – комплексне дослідження під кутом зору історії, географії, природничих наук, етнографії та економіки народного господарства переважно силами ентузіастів і професійних науковців відносно невеликої території (регіону) – міста, села, району, області, а також етнографічної чи певної іншої території, яку населення, яке там проживає, називає своїм краєм.</i>	(Кот, 2008)

Предмет краєзнавства – природні, історико-культурні, соціально-економічні процеси, явища, об'єкти конкретної локальної території, що розглядаються у просторово-часовому вимірі.

Мета – комплексне дослідження географічних, історичних, соціокультурних, господарських процесів, явищ, об'єктів і подій на локальній території.

Завдання:

- розробка теоретико-методологічних основ краєзнавчих досліджень;
- збір інформації про артефакти природи та культури локальної території;
- синтез інформації, отриманої в процесі пошуку й узагальнення даних різних рідних джерел;

- поширення знань про різні аспекти минулого та сучасного буття населення й трансформацію локальної території;
- діяльність зі збереження матеріальної, духовної культури, природного середовища локальної території;
- діяльність з популяризації матеріальної, духовної культури, природного середовища локальної території, у тому числі засобами екскурсійно-туристичної діяльності.

Саме комплексність, синтез різнорідної інформації, отриманої з різних джерел, формує *краєзнавчий підхід* – комплексне, всебічне, докладне вивчення території на основі синтезу теоретико-методологічних напрацювань широкого спектра наук задля глибокого висвітлення локальних процесів і явищ з прикладною метою.

Краєзнавство послуговується теоретико-методологічним апаратом низки наук, водночас збагачуючи ці науки конкретними даними про природу, культуру та побут населення, які потім узагальнюються цими науками, а самі ці узагальнення водночас стають джерелом краєзнавчих досліджень (рис. 1).

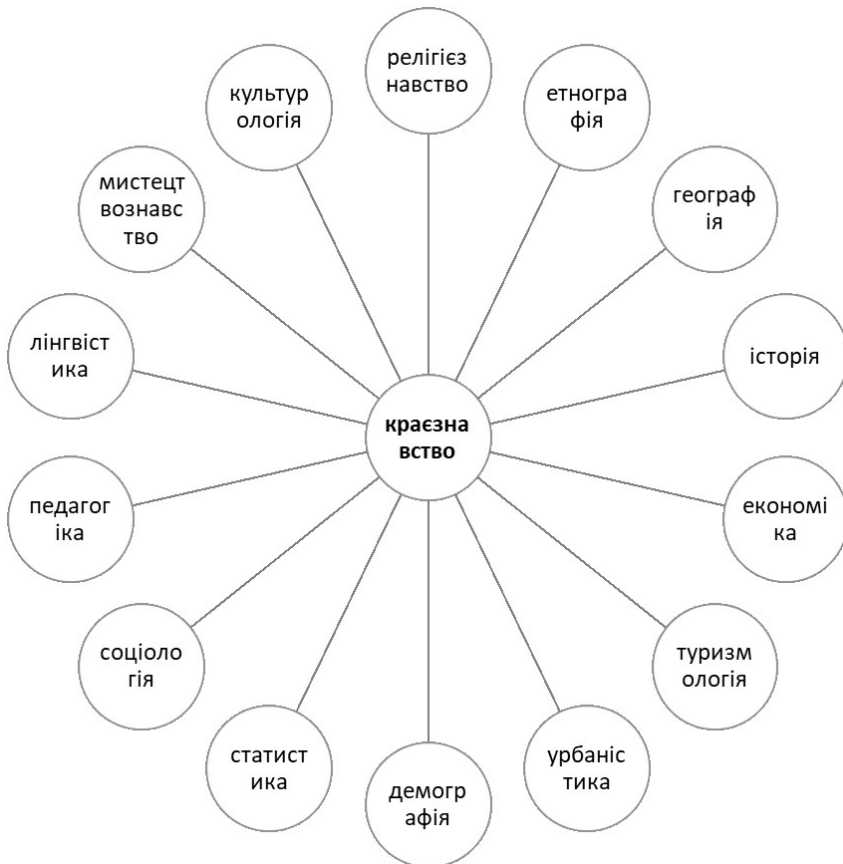

Рис. 1 Теоретико-методологічна база краєзнавства

Водночас краєзнавство, розвиваючись, диверсифікується відповідно до потреб суспільства та запитів на ту чи ту інформацію. У ХХ ст. на етапі масового розвитку туризму сформувалася потреба в туристичному краєзнавстві. *Туристичне краєзнавство* – напрям краєзнавства, спрямований на організацію краєзнавчої інформації для потреб туризму (рис. 2).

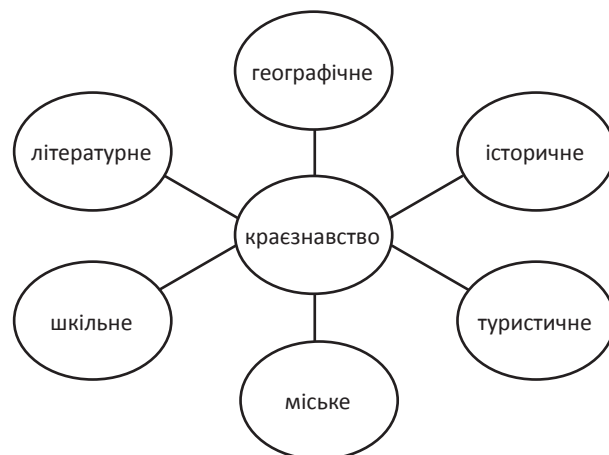

Рис. 2 Місце туристичного краєзнавства в системі краєзнавчих досліджень

Об'єктом дослідження є рідний край через призму його туристичної самобутності. Предметом є природні, історико-культурні, соціально-економічні умови та ресурси, що сприяють залученню цієї території до екскурсійно-туристичної діяльності. Метою туристичного краєзнавства є формування позитивного туристичного образу локальної території, що має стимулювати до відвідування цієї території.

Туризм є специфічним механізмом поширення краєзнавчих знань й інформації в процесі:

1) маркетингової діяльності з а) просування туристичної дестинації локального рівня (так званий «турпродукт-дестинація»), метою якої є створення позитивного віртуального образу місця/дестинації, тобто формування в потенційного споживача потреби у відвіданні цієї місцевості, ознайомлення з її видатними природними й історико-культурними ресурсами, можливостями для самореалізації в процесі подорожі та відпочинку (для активних форм туризму); б) реалізації туристичного продукту, сформованого на основі локальних дестинацій (програма перебування, маршрут); в) забезпечення якості обслуговування, передусім якості екскурсійного обслуговування;

2) екскурсійно-туристичної діяльності зі створення екскурсійного продукту (оглядової, тематичної екскурсії для певного контингенту споживачів). Саме екскурсія ґрунтується на краєзнавчій інформації та потребує в процесі розробки її узагальнення, структуризації відповідно до тематики і маршруту, методичного оформлення для подачі та сприйняття інформації («портфель екскурсовода»), а екскурсоводи, розробляючи екскурсії, виступають у ролі дослідників-

краєзнавців, а під час проведення екскурсії поширюють об'єктивну наукову інформацію в доступній для аудиторії образній формі.

Отже, туристичне краєзнавство є складовою краєзнавства, спрямованою на отримання нового знання в процесі науково-дослідної діяльності та поширення краєзнавчої інформації через її застосування в туристсько-екскурсійному продукті. У конкретному виразі туристичне краєзнавство спрямоване на пошук, аналіз, поширення та використання інформації про природно-рекреаційні й історико-культурні ресурси конкретної території задля її залучення до туризму.

Специфікою краєзнавчих досліджень є різноманітність інформації, яку отримують з різних джерел різними методами. Основні джерела краєзнавчої інформації представлені на рис. 3.

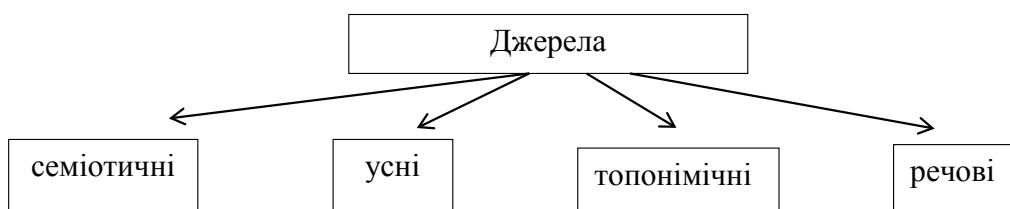

Рис. 3. Основні джерела краєзнавчої інформації

Семіотичні, тобто знакові, джерела охоплюють зображення, передачу інформації в текстовій чи знаковій формі. Проміжною формою між цими видами джерел є піктограми. Зображеннями можуть бути картини, гравюри, геральдика, фотографії, кінозображення, картографічні твори тощо. У картинах відображаються побутові сцени із сучасного та минулого життя населення, за якими можна визначити основні форми господарювання, традиції, особливості одягу, транспортних засобів й інших елементів матеріальної культури. На картинах можуть бути зображені вже зниклі пам'ятки архітектури, що дає змогу відтворити планувальну структуру поселення та вигляд зниклих об'єктів або реконструювати минулий вигляд наявних. Крім цього, у творчості місцевих художників можуть відбиватися стереотипні уявлення про ландшафти, які сформувалися в митця саме під впливом довкілля. Картина стає відбиттям особистого чи колективного уявлення місцевого населення про навколишній світ і природу, а природа може розглядатися як чинник формування художніх смаків.

Ту ж інформацію можливо отримати від фотографій і кінохроніки чи художніх фільмів. Корисно також досліджувати сучасний контент (наприклад, Instagram), що дає змогу відстежити сучасну саморепрезентацію місцевих мешканців регіону. Крім цього, вивчення аерофотознімків дає інформацію про зміни території в динаміці. Отримання інформації з картографічних творів є використанням картографічного методу.

Картини та фотозображення можна знайти в картинних галереях, музеях і приватних колекціях; аерофотознімки – в архівах, кінофільми – у Центральному державному кінофотофоноархіві України ім. Г. С. Пшеничного. Картографічні твори – у залі картографії бібліотеки ім. В. І. Вернадського та інших державних бібліотек або

придбати у формі атласів й окремих карт. Плани населених пунктів можливо отримати в архівах. Доступ до деяких з перелічених джерел можна отримати онлайн.

Писемні джерела – нотні партитури й тексти. Кожне дослідження починається з отримання та узагальнення, критичного осмислення інформації, що вже подана у формі наукових, науково-популярних чи літературних творів. Вони доступні як у центральних бібліотеках, так і в місцевих, букіністичних крамницях чи приватних зібраннях. У разі більш докладного дослідження локальної території вивчають документи, які містяться в архівах (центральных, обласних, міських, районних). Найбільшим за обсягом фондів є Центральний державний історичний архів у Києві, а також у Львові. Деякі архіви підпорядковані органам державного захисту та є закритими. У них працюють тільки співробітники держслужб, й інші дослідники можуть отримувати інформацію з опублікованих ними досліджень. Деяка інформація становить державну таємницю та не може бути поширена. Час від часу деякі документи із закритих архівів розсекречують і вони стають загальнодоступними. Часто дослідники подають запити на пошук інформації в закордонних архівах. Відцифрування архівних фондів робить їх загальнодоступними та полегшує роботу краєзнавців-аматорів. Обробка статистичних даних дає важливу інформацію про сучасне й минуле громади. Давні статистичні дані містяться в архівах, а сучасні (на рівні районів) можливо отримати за запитом у Державній службі статистики.

Усними джерелами є легенди, місцеві перекази, анекдоти, пісні – усе те, що не записано і передається усно. До них же можна зарахувати цю ж інформацію у формі аудіозапису. Використовуючи усні джерела (під час інтерв'ю, усного опитування, спілкування з місцевим населенням), краєзнавець отримує первинну інформацію, яка має бути критично оцінена, а згодом поширена, оскільки така інформація може бути швидко втрачена.

Вивчення походження та трансформації топонімів є окремим напрямом діяльності. Ці джерела дають змогу зрозуміти особливості заселення, історичного розвитку, етнічного складу й природи території.

Речові джерела – це археологічні пам'ятки, споруди, предмети, архітектурні ансамблі, ознайомитися з якими можна в музеях, приватних колекціях і наживо. Вони дають уявлення про давній і сучасний побут та культуру, науково-технічний та економічний рівень населення краю.

Краєзнавці, якщо можна, використовують усі описані джерела. Крім того, цінну інформацію про історію заселення, етнічний і релігійний склад населення локальної території дають описи місцевих цвинтарів. Краєзнавець також формує свої уявлення на основі власних спостережень. Тому важливим є рівень професійності та загальноосвітній, культурний рівень дослідника, його об'єктивність і неупередженість.

Краєзнавство характеризується широкою методичною базою та значним арсеналом методів. Застосовують різні методи дослідження в поєднанні, спрямованому на синтез інформації про локальну територію (таблиця 2).

Конкретнонаукові методи є сукупністю способів і принципів пізнання, прийомів і процедур, що застосовують для пізнавальних потреб певної науки. Однак ці методи можуть бути використані в комплексних дослідженнях, таких як краєзнав-

чі. Наприклад, порівняльно-історичний і порівняльно-географічний методи дають інструментарій для порівняння об'єктів у часі (наприклад, різні етапи) чи просторі.

Таблиця 2

Конкретнонаукові та дисциплінарні методи в краєзнавстві

Наука	Група методів	Назва
Географія	конкретнонаукові	геопросторового аналізу
		порівняльно-географічний
	дисциплінарні	методи ґрунтознавчих досліджень
		методи стаціонарних та напівстаціонарних ландшафтних досліджень
		методи мікрокліматичних спостережень
Історія	конкретнонаукові	порівняльно-історичний метод
		методи роботи з архівами
		метод діахронічного аналізу
Туризмологія	конкретнонаукові	методика розробки турів та екскурсійних програм
Демографія	конкретнонаукові	метод когорт або поздовжнього аналізу
		метод поперечного аналізу або гіпотетичного покоління
	дисциплінарні	метод побудови демографічної сітки
Урбаністика	дисциплінарні	містобудівні методики оцінки планувальної і архітектурної структури міст
Соціологія	конкретнонаукові	анкетне опитування
		інтерв'ю
		метод експертної оцінки
	дисциплінарні	соціометричний метод
		біографічний метод
Статистика	конкретнонаукові	методи кореляційного аналізу
		методи визначення основної тенденції
Педагогіка	дисциплінарні	методи проведення шкільних краєзнавчих екскурсій та організації туристично-краєзнавчого гуртка
Мистецтвознавство	дисциплінарні	іконографічно-іконологічний аналіз
Етнологія	конкретнонаукові	реконструктивний метод (метод пережитків)

Метод діахронічного аналізу за допомогою методу закладання часових зрізів дає змогу простежити розвиток об'єкта через певні проміжки. Часовий зріз – це стан об'єкта в кожен конкретний момент часу. Порівняння дає змогу простежити в динаміці зміну об'єкта. Геопросторовий аналіз – це співвіднесення об'єкта з умовами території. Реконструктивний метод – реконструкція окремих явищ традиційно-побутової культури більш ранніх історичних епох на основі їх пережитків, що збереглися в сучасній культурі населення. Метод когорт застосовують під час вивчення того чи того процесу протягом покоління. Метод поперечного ана-

лізу – дослідження прояву явища в низці поколінь. Поздовжній і поперечний аналіз дає змогу порівнювати особливості відтворення низки поколінь. Інтерв'ю – проведена за певним планом бесіда, що пропонує прямий контакт інтерв'юєра з респондентом. Метод часто використовують під час дослідження культурних особливостей громади, сутність – у глибокому опитуванні місцевих мешканців про події давнини чи давній або сучасний спосіб життя. Під час узагальнення дає якісні дані про досвід окремих соціальних груп. Опитування анкетне – один з видів соціологічного опитування, суттєва особливість – використання анкети, яку заповнює респондент. Дає змогу зібрати й узагальнити за допомогою статистичних методів інформацію про погляди та спосіб життя населення. Метод експертної оцінки – опитування групи експертів. У разі відсутності конкретної інформації краєзнавче дослідження може спиратися на гіпотези фахівців.

Дисциплінарні методи використовують в окремих галузях конкретної науки.

Іконографічно-іконологічний аналіз у краєзнавчих дослідженнях має на меті з'ясувати на широкому тлі певної культури, чому ці, а не інші теми обрав художник; дослідити, чому це зображення можуть інтерпретувати як характерне, властиве для певної культури. Коли ідентифіковано саме зображення, дослідження переходить на інший рівень і з'ясовує, чому ту чи ту постать зображено в цьому місці, цим майстром, саме у цей час.

Висновки

146

Краєзнавство як науковий напрям з комплексного дослідження локальної території, розвиваючись, диверсифікується. Одним з напрямів сучасного краєзнавства є туристичне – різновид краєзнавства, спрямований на організацію краєзнавчої інформації для потреб туризму. Специфіка краєзнавчих досліджень, оснований на значній кількості та різномірності джерел інформації, передбачає поєднання різних методів для збору, обробки, оцінки та представлення інформації, що й формує специфічний краєзнавчий метод дослідження. З огляду на авторську концепцію краєзнавства, яка ґрунтується на самоідентифікації населення, туристичне краєзнавство насамперед спрямоване на формування позитивного туристичного образу локальної території, а методи краєзнавчих досліджень є водночас методами дослідження екскурсійно-туристичних ресурсів локальної території та спрямовані на формування туристичного продукту.

Список бібліографічних посилань

- Жупанський, Я., & Круль, В. (1994). Про об'єкт і предмет вивчення національного краєзнавства. *Краєзнавство*, (1–2), 3–7.
- Костиця, М. (2009) Наукові засади національного географічного краєзнавства. *Краєзнавство*, (1–2), 39–45.
- Кот, С. І. (2008). Краєзнавство, краєзнавство та краєзнавство історичне. В В. А. Смолій (Ред.), *Енциклопедія історії України* (Т. 5: Кон–Кю, с. 280–281). Наукова думка.
- Любіцева, О. О. (Ред.). (2017). *Туристичне краєзнавство: Канівщина*. ТОВ «Альфа-ПІК».

- Любіцева, О. О., & Кот, С. І. (2014). Краєзнавство. В І. М. Дзюба, А. І. Жуковський & М. Г. Железняк (Ред.), *Енциклопедія Сучасної України* (Т. 15, с. 166). Інститут енциклопедичних досліджень НАН України.
- Обозний, В. В. (2004). *Краєзнавство* (2-е вид.). Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова.
- Петранівський, В. Л., & Рутинський, М. Й. (2006) *Туристичне краєзнавство*. Знання.
- Попович, С. (2015). Туристичне краєзнавство: генеза, методологія, завдання. *Краєзнавство*, (3–4), 111–123.
- Реєнт, О. П. (Ред.). (2016). *Основи краєзнавства*. Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна.
- Тронько, П. Т. (1994). *Краєзнавство у відродженні духовності та культури: Досвід. Проблеми. Перспективи*. Рідний край
- Уривалкін, О. М. (2006). *Історичне краєзнавство*. КНТ.
- Шищенко, П. Г. (2000). Сутність географічного краєзнавства. *Краєзнавство. Географія. Туризм*, (42), 1–2.

References

- Kostrysia, M. (2009) Naukovi zasady natsionalnoho heohrafichnoho kraieznavstva [Scientific principles of national geographical local lore]. *Kraieznavstvo*, (1–2), 39–45 [in Ukrainian].
- Kot, S. I. (2008). Kraieznavstvo, kraieznavstvo ta kraieznavstvo istorychne [Local lore, local lore and historical local lore]. In V. A. Smolii (Ed.), *Entsyklopediia istorii Ukrainy [Encyclopedia of the History of Ukraine]* (Vol. 5: Kon–Kiu, pp. 280–281). Naukova dumka [in Ukrainian].
- Liubitseva, O. O. (Ed.). (2017). *Turystychne kraieznavstvo: Kanivshchyna [Tourist Local Lore: Kaniv Region]*. TOV "Alfa-PIK" [in Ukrainian].
- Liubitseva, O. O., & Kot, S. I. (2014). Kraieznavstvo [Local lore]. In I. M. Dziuba, A. I. Zhukovskiy & M. H. Zhelezniak (Eds.), *Entsyklopediia Suchasnoi Ukrainy [Encyclopedia of Modern Ukraine]* (Vol. 15, p. 166). Institute of Encyclopedic Research of the National Academy of Sciences of Ukraine. https://esu.com.ua/search_articles.php?id=2646 [in Ukrainian].
- Oboznyi, V. V. (2004). *Kraieznavstvo [Local Lore]* (2nd ed.). Vydavnytstvo NPU imeni M. P. Drahomanova [in Ukrainian].
- Petranivskiy, V. L., & Rutynskiy, M. Y. (2006) *Turystychne kraieznavstvo [Tourist Local Lore]*. Znannia [in Ukrainian].
- Popovych, S. (2015). Turystychne kraieznavstvo: henezha, metodolohiia, zavdannia [Tourist local lore: genesis, methodology, tasks]. *Kraieznavstvo*, (3–4), 111–123 [in Ukrainian].
- Reient, O. P. (Ed.). (2016). *Osnovy kraieznavstva [Fundamentals of Local Lore]*. V. N. Karazin Kharkiv National University [in Ukrainian].
- Shyshchenko, P. H. (2000). Sutnist heohrafichnoho kraieznavstva [The essence of geographical local lore]. *Kraieznavstvo. Heohrafiia. Turyzm*, (42), 1–2 [in Ukrainian].
- Tronko, P. T. (1994). *Kraieznavstvo u vidrodzhenni dukhovnosti ta kultury: Dosvid. Problemy. Perspektyvy [Local Lore in the Revival of Spirituality and Culture: Experience. Problems. Perspectives]*. Ridnyi krai [in Ukrainian].
- Uryvalkin, O. M. (2006). *Istorychne kraieznavstvo [Historical Local Lore]*. KNT [in Ukrainian].
- Zhupanskyi, Ya., & Krul, V. (1994). Pro ob'iekt i predmet vyvchennia natsionalnoho kraieznavstva [About the object and subject of study of national local lore]. *Kraieznavstvo*, (1–2), 3–7 [in Ukrainian].

TOURIST LOCAL STUDIES: ESSENCE, METHODS, SIGNIFICANCE

Olha Liubitseva^{1a}, Iryna Kochetkova^{2a}

¹ Doctor of Sciences in Geography, Professor; e-mail: loa13@ukr.net; ORCID: 0000-0002-8508-9395

² PhD in Geography, Associate Professor; e-mail: kiv_univ@ukr.net; ORCID: 0000-0001-5342-7444

^a Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

Abstract

The purpose of the article is to reveal the scientific essence of tourist local studies and their role in the formation of the 'image of the territory', the development of the tourist product.

The research methodology is formed on the basis of collecting and summarizing information about the theoretical and methodological foundations of local studies in its various aspects and is a synthesis of modern domestic and foreign approaches to interpreting the essence of local studies and their role in tourism.

The scientific novelty lies in the author's interpretation of the essence of tourist local studies and methods' generalization of local lore research, and practical significance – in a new look at local lore information as a basis for local tourism product, which is relevant given the regionalization of tourism.

Conclusions. Based on the analysis of scientific approaches to history, geography, demography, economics, urban planning and other sciences, within which the local lore direction of research was formed, it is proposed to consider tourist local studies as an applied research area.

Keywords: local studies (local lore, local history); tourist local studies; 'image of local territory'